

Stanowisko Zarządu ZNSSK w Polsce wobec prawnej dyskryminacji mniejszości niemieckiej

Niniejszym stanowiskiem Zarząd Związku Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce głośno i zdecydowanie potępia wprowadzenie do obowiązującego w Polsce systemu prawnego, polityki wobec mniejszości narodowych i etnicznych oraz prawa oświatowego dyskryminacji mniejszości niemieckiej i stygmatyzacji dzieci uczących się języka niemieckiego jako języka mniejszości narodowej.

Nastąpiło to ostatecznie 4.02.2022 poprzez ogłoszenie przez Ministra Edukacji i Nauki Przemysława Czarnka rozporządzenia wprowadzającego zmiany do „rozporządzenia w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności postługującej się językiem regionalnym”. Zmiana, którą niewątpliwie można nazwać historyczną w dziejach Rzeczypospolitej Polskiej, mieści się w jednym prostym zdaniu: „w par. 8 w ust. 3 po wyrazach »w wymiarze 3 godzin tygodniowo« dodaje się wyrazy »a w przypadku uczniów należących do mniejszości niemieckiej – w wymiarze 1 godziny tygodniowo«”. Tym zdaniem wprowadzono podział uczniów należących do mniejszości narodowych na dwie kategorie ze względu na ich narodowość.

Tym samym jedna spośród uznanych w Polsce mniejszości narodowych i etnicznych poddana zostaje szczególnej dyskryminacji. Jesteśmy przekonani, że wprowadzenie podwójnych standardów wobec różnych, znajdujących się w podobnej sytuacji grup pozostaje sprzeczne z Art. 1. „Powszechnej deklaracji praw człowieka”, która stanowi: „Wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi pod względem swej godności i swych praw” oraz z Art. 32. Konstytucji RP, który mówi, że: „1. Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. 2. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny.”

Dwa lata temu obchodziliśmy 15-lecie istnienia „Ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych”. Czytamy w niej, że: "Art. 6. 1. Zabrania się dyskryminacji wynikającej z przynależności do mniejszości. 2. Organy władzy publicznej są obowiązane podejmować odpowiednie środki w celu: 1) popierania pełnej i rzeczywistej równości w sferze życia ekonomicznego, społecznego, politycznego i kulturalnego pomiędzy osobami należącymi do mniejszości a osobami należącymi do większości; 2) ochrony osób, które są obiektem dyskryminacji, wrogości lub przemocy, będących skutkiem ich przynależności do mniejszości; 3) umacniania dialogu międzykulturowego." Trudno nie zauważyć, że i z tym aktem prawnym sprzeczne jest wydane 4 lutego 2022 rozporządzenie.

Obecna decyzja została poprzedzona faktem, że w dniu 17.12.2021 r. Sejm RP, uchwalając ustawę budżetową na rok 2022, przyjął jednocześnie poprawkę polegającą na znacznym zmniejszeniu środków w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego, przeznaczonych na naukę języków mniejszości narodowych i etnicznych. Przeciwno tej decyzji, uderzającej w samorządy, nauczycieli, ale przede wszystkim w edukację najmłodszych, wyraźne stanowisko zajął Rzecznik Praw Obywatelskich, stwierdzając: "Jako Rzecznik Praw Obywatelskich nie mogę zgodzić się na to, aby ograniczanie wydatków odbywało się kosztem społeczności lub grup, które i tak często doświadczają marginalizacji w różnych sferach życia społecznego czy kulturalnego, i do których wspierania instytucje państwowe są w sposób szczególny

zobowiązane". Przeciwno wypowiedali się równieŹ przedstawiciele mniejszości niemieckiej i innych mniejszości, eksperci, przedstawiciele środowisk naukowych, gospodarczych, nauczyciele oraz przedstawiciele organizacji polonijnych. Petycje przeciwko temu działaniu podpisało około 10 tysięcy naukowców, przedsiębiorców i rodziców. TakŹe Senat RP uznając prawa mniejszości za dobro konstytucyjne zaproponował kolejną poprawkę przywracającą obniŹoną subwencję. Mimo tak licznych głoów sprzeciwu z dniem 27 stycznia 2022 poprawka została ostatecznie przegłosowana, a środki na nauczanie języka mniejszości – znacznie ograniczone. Jednak nadal było nam trudno uwierzyć, Źe ponad trzydzieci lat po wprowadzeniu ustroju demokratycznego można w tak jawny sposób wprowadzić do systemu prawa dyskryminację wobec własnych obywateli ze względu na ich przynaleŹność narodową.

Towarzysząca powyŹszym działaniom retoryka wpływa na nasilenie negatywnych nastrojów społecznych wokół mniejszości narodowych i etnicznych, a w szczególności mniejszości niemieckiej. W związku więc z kształtującą się wokół mniejszości niekorzystną atmosferą oraz faktem prawnego usankcjonowania dyskryminacji obywateli polskich niemieckiej narodowości wzywamy Rząd RP, a szczególnie Ministra Przemysła Czarńka, profesora KUL, do wsłuchania się w słowa wielkiego autorytetu związanego z tą Alma Mater, św. Jana Pawła II, który w Orędziu na XXII Światowy Dzień Pokoju – „Poszanowanie mniejszości warunkiem pokoju” z 1989 roku zapisał: „Kiedy Kościół mówi o dyskryminacji w ogólności (...) lub o dyskryminacji konkretnej, która godzi w grupy mniejszościowe, to zwraca się przede wszystkim do własnych członków, niezaleŹnie od ich pozycji czy odpowiedzialności w danym społeczeństwie. Podobnie jak nie może miec miejsca dyskryminacja w Kościele, tak teŹ Źaden chrześcijanin nie może świadomie zachęcać do tworzenia, ani popierać takich struktur czy postaw, które oddzielają osoby od innych osób, grupy od innych grup.”

Jako obywatele RP, którzy swoimi podatkami współtworzą budżet państwa, posiadający te same prawa i obowiązki jak inni obywatele zarówno naleŹący do większości jak i naleŹący do grup mniejszości narodowych i etnicznych, przekonani o słuszności swego oburzenia zastosowaną wobec nas dyskryminacją, oczekujemy wycofania z obiegu prawnego zmiany z dnia 4.02.2022. Informujemy, Źe czujemy się uprawnieni i zmuszeni decyzjami władz do zastosowania wszelkich dostępnych środków prawnych, medialnych i społecznych w kraju i za granicą w celu przywrócenia wobec nas porządku konstytucyjnego.

Wzywamy takŹe instytucje europejskie oraz rządy państw członkowskich Rady Europy, OBWE, Unii Europejskiej a zwiłaszcza rząd Niemiec o podjęcie możliwych działań w stosunkach międzynarodowych oraz bilateralnych, których celem będzie obrona wartości europejskich naruszonych w/w postanowieniami Sejmu i Rządu RP. Wszyscy teŹ muszą z większą determinacją domagać się pełnego wypelnienia przez Rzeczpospolitą Polską zobowiązań wynikających z ratyfikowanej Karty Języków Regionalnych i Mniejszościowych, gdyż jej zapisy skutecznie zabezpieczają przed sytuacjami, jakie nas dotknęły.

Kierujemy się takŹe słowami niŹej podpisanego Bernarda Gaidy wypowiedzianymi w czasie tegorocznych uroczystości w Gliwicach, Świętochłowicach i Łambinowicach, upamiętniających tragedię powojenną niewinnej ludności cywilnej Śląska: „Dyskryminacja, na którą zamkniemy dziś oczy, będzie tylko rosnać”.

Bernard Gaida
Przewodniczący Zarządu ZNSSK w Polsce

Opole, dnia 7 lutego 2022r.